

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 810/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. novembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] zastúpených advokátkou JUDr. Janou Kompišovou, Jakubovo námestie 9, Bratislava, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11 CoE 431/2015 z 29. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. Janou Kompišovou, Jakubovo námestie 9, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoE 431/2015 z 29. januára 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že proti viacerým povinným vrátane sťažovateľov bolo vedené exekučné konanie oprávneného Credit Clearing Center, a. s. (ďalej len „oprávnený“), o vymoženie pohľadávky 23 235,74 € s príslušenstvom (700 000 Sk s príslušenstvom). Exekúciu vykonával súdny exekútor JUDr. Peter Juhás, Exekútorský úrad Levice (ďalej len „súdny exekútor“), pričom Okresný súd Galanta (ďalej len „okresný súd“) viedol predmetné exekučné konanie pod sp. zn. 8 Er 1188/1997. Uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Er 1188/1997 z 9. januára 2014 bola exekúcia vedená (okrem iných) proti sťažovateľom vyhlásená za neprípustnú a zastavená. Označeným uznesením okresný súd rozhodol aj o tom, že o trovách exekučného konania a trovách právneho zastúpenia rozhodne súd samostatným uznesením. Uznesenie okresného súdu sp. zn. 8 Er 1188/1997 z 9. januára 2014 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 25 CoE 69/2014 z 2. septembra 2014 nadobudlo právoplatnosť 6. októbra 2014.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Er 1188/1997 z 23. decembra 2014 súd prvého stupňa nepriznal náhradu trov exekúcie súdnemu exekútorovi a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Podľa poučenia uvedeného v označenom uznesení súdu prvého stupňa bolo proti nemu prípustné odvolanie. Proti uzneseniu okresného súdu z 23. decembra 2014 (proti výroku o nepriznaní náhrady trov konania) podali sťažovatelia (ako aj ďalší povinní, pozn.) prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie. Napadnutým uznesením krajského súdu sp. zn. 11 CoE 431/2015 z 29. januára 2016 odvolací súd odvolanie sťažovateľov odmietol a zaviazal ich spoločne a nerozdielne (spolu s ďalším povinným) zaplatiť oprávnenému náhradu trov právneho zastúpenia

v odvolacom konaní v sume 132,13 € k rukám jeho právneho zástupcu v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Z príloh sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa prostredníctvom podnetu adresovaného Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) domáhali podania mimoriadneho dovolania, generálna prokuratúra však podnetu nevyhovela (podnet bol odložený prípisom Krajskej prokuratúry v Trnave sp. zn. Kc 59/16/2200 z 8. augusta 2016, pozn.).

Sťažovatelia považujú napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým boli zaviazaní nahradiť oprávnenému trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní v celkovej sume 132,13 €, za nesprávne a nezákonné pre jeho rozpor s § 146 ods. 1 písm. c) v spojení s § 224 ods. 1 v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) OSP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 224 ods. 1 OSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Sťažovatelia ďalej poukazujú na neprimeranú dĺžku exekučného konania vedeného proti nim (posudzoval ju aj ústavný súd v konaniach vedených sp. zn. III. ÚS 334/2010 a sp. zn. I. ÚS 749/2013, pozn.), ako aj na celkový priebeh predmetného exekučného konania, ktorý považujú za nezákonný.

Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... a [REDAKOVANÉ]... priznané čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 a nasl. V spojení s čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd bolo porušené rozhodnutím Krajského súdu v Trnave Bratislave č. 11 CoE 431/2015 z 29. 01. 2016.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Trnave č. 11 CoE 431/2015 z 29. 01. 2016 a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Krajský súd v Trnave je povinný spoločne a nerozdielne uhradiť [REDAKOVANÉ]... a [REDAKOVANÉ]... trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet ich právnej zástupkyne JUDr. Jany Kompišovej...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané

oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovatelia namietajú, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k porušeniu ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj k porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva

alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Ústavný súd sa oboznámil s argumentáciou krajského súdu uvedenou v napadnutom uznesení, ktorou krajský súd zdôvodnil svoje rozhodnutie o priznaní náhrady trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní oprávnenému. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sa uvádza:

„Z ustanovení citovaných zhora je zrejmé, že rozhodnutie súdu prvého stupňa možno v exekučnom konaní napadnúť odvolaním iba za podmienky, že príslušný zákon prípustnosť odvolania v konkrétnom prípade výslovne ustanovil (teda možnosť odvolania predpokladá). Exekučný poriadok je totiž na rozdiel od Občianskeho súdneho poriadku založený na zásade nenapadnuteľnosti rozhodnutí súdu prvého stupňa odvolaniami. Kým Občiansky súdny poriadok predpokladá možnosť odvolania prakticky proti každému rozhodnutiu súdu prvého stupňa okrem tých, u ktorých takýto zákon ustanovil opak; úprava v Exekučnom poriadku je koncipovaná presne opačne, čiže s potrebou výslovného ustanovenia možnosti odvolania proti tomu – ktorému rozhodnutiu. Možnosť vecného prejednanía odvolania v tzv. exekučnej veci odvolacím súdom tak nie je viazaná len na subjektívne oprávnenie účastníka napadnúť rozhodnutie odvolaním (čiže oprávnenie vyplývajúce z postavenia odvolateľa ako účastníka konania a tiež jeho dotknutia napádaným rozhodnutím súdu, ale aj na objektívny stav prípustnosti odvolania proti príslušnému rozhodnutiu súdu.

V prejednávanej veci potom šlo práve o vyššie naznačený prípad nedostatku objektívnej prípustnosti odvolania.

... odvolanie proti uzneseniu o náhrade trov konania vydanému po zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku tak nebolo prípustné. Prípustnosť odvolania nemohlo privodiť ani poučenie o odvolaní odporujúce právnej úprave (uvedenie v uznesení súdu prvého stupňa, že odvolanie naopak možno podať a to do 15 dní od doručenia uznesenia). Odvolanie povinných 1/ a 4/ a odvolanie povinného 2/, zjavne sa riadiacich takýmto poučením, proti uzneseniu o náhrade trov vydanému po rozhodnutí podľa § 57 Exekučného poriadku, tak nebolo prípustné.

... Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia podľa § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. c) a ods. 2 O. s. p. (i tu pre obsah úpravy z ust. § 251 ods. 4 O. s. p.). Výsledok odvolacieho konania obdobný jeho zastaveniu objektívne neprípustnými odvolaniami zavinili povinní 1/ a 4/ a povinný 2/ navyše aj odvolaním podaným oneskorene. Oprávnený bol v odvolacom konaní úspešný, a preto mu podľa vyššie citovaných ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Oprávnený si trovy odvolacieho konania uplatnil riadne a včas v písomnom vyjadrení k odvolaniu povinnej 4/ a to v celkovej sume 515,08 eur...“

Ústavný súd konštatuje, že krajský súd jasne, zrozumiteľne a logicky zdôvodnil, prečo sťažovateľov zaviazal na príslušnú náhradu trov konania a jeho argumentáciu nie je v nijakom prípade možné označiť za svojvoľnú. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal tiež na § 146 ods. 2 OSP (zavinenie zastavenia konania, ktoré zakladá výnimku z pravidla nepriznávania trov konania v prípade zastavenia konania).

Ústavný súd nespochybňuje, že sťažovatelia boli okresným súdom nesprávne poučení o možnosti podať proti prvostupňovému rozhodnutiu opravný prostriedok, avšak zároveň nemožno opomenúť, že boli v konaní zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátkou. Za týchto okolností nesprávne poučenie obsiahnuté v rozhodnutí okresného súdu, ktoré krajský súd v napadnutom uznesení „toleroval“, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za také pochybenie, ktoré by zakladalo dôvod na zásah ústavného súdu do výsledkov predmetného exekučného konania.

Uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Na podporu tohto záveru ústavný súd poukazuje aj na ďalšiu skutočnosť vyplývajúcu z jeho doterajšej judikatúry. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa uchádza o ústavnú ochranu sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v súvislosti s právnou vecou, ktorej podstatou je spor o náhradu trov exekučného konania v sume 132 €, t. j. ide nepochybne o právnú vec, ktorú možno označiť ako bagateľnú. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na prvú vetu § 238 ods. 5 OSP [porovnaj aj v súčasnosti platné a účinné ustanovenie § 422 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku, pozn.], z ktorej vyplýva, že vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy, je dovolanie *ex lege* neprípustné. Za okolností, keď Občiansky súdny poriadok vylučoval u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014). Uvedené skutočnosti preto už same osebe zakladajú podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľov.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec záveru o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti ústavný súd konštatuje, že na ňom nič nemôže zmeniť ani skutočnosť, že sťažovatelia mu predložili uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 21 CoE 336/2015 z 26. júna 2016, ktorým bolo rovnako odmietnuté ako neprípustné odvolanie podané v exekučnom konaní proti výroku o trovách exekúcie, avšak o trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol s poukazom na § 224 a § 146 ods. 1 písm. c) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov

odvolacieho konania, „*nakolko odmietnutie odvolania svojimi účinkami korešponduje zastaveniu konania*“. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou zdôrazňuje, že nie je jeho úlohou zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov, keďže zjednocovanie ich rozhodovacej praxe je úlohou odvolacích súdov, resp. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (I. ÚS 199/07, I. ÚS 235/07). Uvedený názor platí o to viac, ak predmetom sťažnosti je posúdenie bagatelnej veci, ktorý sa navyše netýka rozhodnutia vo veci samej, ale náhrady trov konania (obdobne. I. ÚS 157/08, I. ÚS 559/2015).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. novembra 2016